

AH 23-12-2021

**HEDEN
TER BESLISSING**

Aan:
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Strategie, Recht & Beleid

Persoonsgegevens

Oplegnota

Actieve openbaarmaking van de beslisnota's

Datum
23 december 2022

Aanleiding/kernpunten

Op 22 december jl. hebben wij met u gesproken over de invorderingsstrategie van Toeslagen en de daar bijbehorende Kamerbrief inzake de herijking van de invorderingsstrategie. Naar aanleiding van dit gesprek is de invorderingsstrategie gefinaliseerd.

De finale versie van de invorderingsstrategie van Toeslagen en Belastingdienst wordt voor het kerstreces met de Kamerbrief en de daaraan ten grondslag liggende beslisnota's aan de Tweede Kamer verzonden. Voorafgaand aan de verzending verzoeken wij u om akkoord te gaan met de actieve openbaarmaking van de nota's die besluitvormend van aard zijn en gedurende het invorderingsproces aan u zijn voorgelegd. Deze nota's worden op dit moment geanonimiseerd door de ondersteunende medewerkers van het team actieve openbaarmaking. Na uw akkoord en bij ontvangst van deze set transparant gelakte nota's wordt de verzending in gang gezet.

Beslispunt

Gaat u akkoord met de actieve openbaarmaking van de onderliggende beslisnota's.

akkoord

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Doc. nr.	Datum	Naam document
1	9-3-2022	Nota-stas-TD- Kamerbrief Herijking invorderingsstrategie/ Heroverweging stroomlijnen Rood-Blauw
2	9-3-2022	Nota-stas-FB- Kamerbrief Herijking invorderingsstrategie/ Heroverweging stroomlijnen Rood-Blauw
3	22-3-2022	Nota-stas-FB- Kamerbrief Herijking invorderingsstrategie/ Heroverweging stroomlijnen Rood-Blauw
4	1-7-2022	Nota-stas-FB-Voortgang heroverweging Stroomlijnen Rood Blauw, herijking van de Invorderingswet 1990 en de herijking van de invorderingsstrategie
5	1-7-2022	Nota-stas-TD- Voortgang Heroverweging Stroomlijnen Rood Blauw, herijking van de Invorderingswet 1990 en de herijking van de invorderingsstrategie
6	14-9-2022	Nota- stas-FB-Planning invorderingsstrategie
7	23-9-2022	Nota-stas-FB- Herijking invorderingsstrategie - stand van zaken
8	17-10-2022	Nota-stas-FB- Beslispuntennota invorderingsstrategie Toeslagen
9	27-10-2022	Nota-stas-FB- Invorderingsstrategie Belastingdienst: voorbereiding gesprek 4 november
10	1-12-2022	Nota-stas-TD- Nota invorderingsstrategie Belastingdienst en Toeslagen: voorbereiding t.b.v. het gezamenlijk gesprek op 5 december
11	1-12-2022	Nota-stas-FB- Nota invorderingsstrategie Belastingdienst en Toeslagen: voorbereiding t.b.v. het gezamenlijk gesprek op 5 december
12	7-12-2022	Nota-stas-FB- Oplegnota stukken invorderingsstrategie
13	20-12-2022	Nota-stas-TD- Tekensversie invorderingsstrategie

Ministerie van Financiën

A 20-03-2022
reï opmⁿ
brest

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Kamerbrief Herijking
invorderingsstrategie/Heroverweging stroomlijnen Rood-
Blauw

Datum

9 maart 2022

Notanummer

2022-0000087505

Bijlagen

1. Kamerbrief Herijking invor
2. Visie op Schulden

Aanleiding

Op 22 februari jl. hebben wij met u beiden gesproken over de Kamerbrief met betrekking tot de voortgang van de herijking van de invorderingsstrategie en de heroverweging van de Wet Stroomlijnen Rood-Blauw. In dit kader heeft u beiden verzocht de Kamerbrief aan te passen. Bijgaand treft u de aangepaste brief aan.

Op 15 januari 2021 is in de reactie op het rapport van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (hierna: POK) toegezegd de invorderingsstrategie tegen het licht te houden. Verder is aangekondigd dat het stroomlijnen van de invorderingsregelgeving voor belastingen en toeslagen, welke opgenomen is in de Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 maar niet in werking is getreden, wordt opgeschort en heroverwogen (hierna: Wet Stroomlijnen). Ten slotte is in de reactie op de POK aangegeven dat er een inventarisatie zal plaatsvinden van gevallen waarin de invorderingsmaatregelen van de Belastingdienst onredelijk streng kunnen uitpakken.

Op 29 juni 2021 is de Kamer geïnformeerd over de stand van zaken van de genoemde acties voortkomend uit de kabinetsreactie op het rapport van de POK. Met de als bijlage bij deze notitie opgenomen brief informeert u de Kamer over de voortgang op bovengenoemde toezeggingen.

Beslispunt

Wij adviseren u akkoord te gaan met verzending van bijgaande Kamerbrief. Indien u akkoord bent, verzoeken wij u de Kamerbrief te ondertekenen.

Kern

De komende maanden worden de herijking van de invorderingsstrategie en de heroverweging van de Wet Stroomlijnen verder uitgewerkt. In de brief zegt u beiden toe om de Kamer in de zomer van 2022 nader te informeren. Wij zullen de voortgang en de voorlopige uitwerking in juni met u bespreken.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Kamerbrief Herijking
invorderingsstrategie/Heroverweging stroomlijnen Rood-
Blauw

Datum
9 maart 2022

Notanummer
2022-0000087505

Bijlagen
1. Kamerbrief Herijking invor-
2. Visie op Schulden

Aanleiding

Op 22 februari jl. hebben wij met u beiden gesproken over de Kamerbrief met betrekking tot de voortgang van de herijking van de invorderingsstrategie en de heroverweging van de Wet Stroomlijnen Rood-Blauw. In dit kader heeft u beiden verzocht de Kamerbrief aan te passen. Bijgaand treft u de aangepaste brief aan.

Op 15 januari 2021 is in de reactie op het rapport van de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag (hierna: POK) toegezegd de invorderingsstrategie tegen het licht te houden. Verder is aangekondigd dat het stroomlijnen van de invorderingsregelgeving voor belastingen en toeslagen, welke opgenomen is in de Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 maar niet in werking is getreden, wordt opgeschort en heroverwogen (hierna: Wet Stroomlijnen). Ten slotte is in de reactie op de POK aangegeven dat er een inventarisatie zal plaatsvinden van gevallen waarin de invorderingsmaatregelen van de Belastingdienst onredelijk streng kunnen uitpakken.

Op 29 juni 2021 is de Kamer geïnformeerd over de stand van zaken van de genoemde acties voortkomend uit de kabinetsreactie op het rapport van de POK. Met de als bijlage bij deze notitie opgenomen brief informeert u de Kamer over de voortgang op bovengenoemde toezeggingen.

Beslispunt

Wij adviseren u akkoord te gaan met verzending van bijgaande Kamerbrief. Indien u akkoord bent, verzoeken wij u de Kamerbrief te ondertekenen.

Kern

De komende maanden worden de herijking van de invorderingsstrategie en de heroverweging van de Wet Stroomlijnen verder uitgewerkt. In de brief zegt u beiden toe om de Kamer in de zomer van 2022 nader te informeren. Wij zullen de voortgang en de voorlopige uitwerking in juni met u bespreken.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

*Herijking dit
op 10/3 21
de 170*

20.03.2022

Akkoord

Mee

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

✓ de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Kamerbrief Herijking
invorderingsstrategie/Heroverweging stroomlijnen
Rood-Blauw

Datum

22 maart 2022

Notanummer

2022-0000102328

Bijlagen

1. Kamerbrief
2. Visie op Schulden

Aanleiding

Op 21 maart 2022 en 22 maart 2022 hebben wij de Kamerbrief met betrekking tot de voortgang van de herijking van de invorderingsstrategie en de heroverweging van de Wet Stroomlijnen Rood-Blauw retour ontvangen. U (stas T&D) heeft verzocht om de Kamerbrief aan te passen. Bijgaand treft u de aangepaste brief aan.

Het onderdeel met betrekking tot de afgeronde trajecten is naar het einde van de brief verplaatst, de mededeling dat de Kamer separaat geïnformeerd wordt over de opstart van de invorderingsactiviteiten van Toeslagen staat nu in de tekst en niet langer in de voetnoot en uw naam (stas T&D) is aangepast overeenkomstig uw voorkeur.

Beslispunt

Wij adviseren u akkoord te gaan met verzending van bijgaande Kamerbrief. Indien u akkoord bent, verzoeken wij u de Kamerbrief te ondertekenen.

Kern

In de vorige nota hebben wij u reeds geïnformeerd dat de komende maanden de herijking van de invorderingsstrategie en de heroverweging van de Wet Stroomlijnen verder worden uitgewerkt. Voorts bent u er mee bekend dat in de brief u beiden de toezegging doet om de Kamer in de zomer van 2022 nader te informeren. Wij zullen de voortgang en de voorlopige uitwerking in juni met u beiden bespreken.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

24.03.2022

Alibonae

Mu

TER BESPREKING 12 JULI 09:00

de staatsecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane
de staatsecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Belastingen &
Toeslagen

nota

Voortgang heroverweging Stroomlijnen Rood Blauw, herijking van de Invorderingswet 1990 en de herijking van de invorderingsstrategie

Persoonsgegevens

Aanleiding

In de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend Onrecht' van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) zijn drie toezeggingen op het gebied van de invordering gedaan. Het gaat hierbij om de toezeggingen dat:

- 1) Het stroomlijnen van de invorderingsregelgeving voor belastingen en toeslagen verder wordt opgeschort en onderzocht wordt of elementen uit de wet eventueel in aangepaste vorm in werking kunnen treden;
- 2) De Invorderingswet 1990 (IW 1990) zal worden herijkt om ervoor te zorgen dat er voldoende ruimte is om rekening te houden met de omstandigheden van mensen;
- 3) De invorderingsstrategie tegen het licht zal worden gehouden, in het bijzonder voor mensen die langdurig te maken hebben met hoge schulden.

Op 25 maart 2022 is de Kamer per brief geïnformeerd over de voortgang van deze toezeggingen. U heeft toegezegd de Kamer in de zomer van dit jaar een uitwerking van deze drie trajecten te sturen. Gezien de samenhang tussen de verschillende invorderingstrajecten voor zowel Toeslagen als de Belastingdienst willen wij u beiden (StasFB en StasTD) informeren over de voortgang (onderdeel I tot en met III) en wordt u op een aantal onderwerpen expliciet om een appreciatie gevraagd. Op basis van deze nota gaan wij graag met u in gesprek.

Bespreekpunten

1. Heeft u op- of aanmerkingen bij de ingeslagen richting en de uitwerking van de ambities zoals de Belastingdienst en Toeslagen deze tot dusver in de strategie hebben uitgewerkt?

Enkele onderwerpen in de nu aan u voorgelegde concepten worden nog nader bezien op verdere onderbouwing, wenselijkheid en mate van concreetheid. Dit betreft bijvoorbeeld de invorderingsrente die Toeslagen rekent, de focus op dienstverlening en de verschillen tussen particulieren en ondernemers. De gesprekken hierover zullen deze zomer worden voortgezet. Daarnaast nemen we de uitkomsten van dit gesprek met u beiden mee in de uitwerking, net als de interdepartementale en externa afstemming. De uitkomsten hiervan zullen

Datum

1 juli 2022

Notanummer

2022-0000181998

Bijlagen

1. Toelichting verschillende strategieën TSL en BD
2. Strategie Toeslagen
3. Strategie Belastingdienst

07/07/22

Dank

Arto

Verslag
Koppelen

verwerkt worden in een beslisnota die kort na het zomerreces aan u zal worden aangeboden.

Wanneer precies?

2. Kunt u zich er beiden in vinden om aan het einde van de zomer invorderingsstrategieën van Belastingdienst en Toeslagen aan de Tweede Kamer te verzenden die beleidsmatige verschillen kennen?

In de bijgesloten concept-strategieën ziet u grote beleidsmatige verschillen tussen de beoogde invorderingsstrategie van Toeslagen enerzijds en de beoogde invorderingsstrategie van de Belastingdienst anderzijds. Kort gezegd is het voorstel om het regime bij de invordering van toeslagschulden op veel onderdelen soepeler te laten zijn dan het huidige regime dat heeft te gelden bij de invordering van belastingschulden, dat momenteel ook voor toeslagschulden geldt. Belangrijkste redenen voor een aangepaste strategie voor de invordering van toeslagschulden zijn de verschillen in karakter van de schulden (inkomensondersteuning vs. belasting), systematiek (voorschot vs. betaling achteraf) en doelgroep (met name qua doenvermogen en financiële positie). Deze verschillen waren mede reden voor de ontvlechting. Keerzijde hiervan is dat grote verschillen in beleid kunnen leiden tot onduidelijkheid en onbegrip bij burgers en dat ze bovendien (nog) niet helemaal consequent worden doorgevoerd. Zo is de invordering van toeslagen en belastingen wel formeel ontvlochten, maar geschiedt het momenteel feitelijk nog door dezelfde invorderaars en deurwaarders. Ook overlappen de doelgroepen deels. In de bijlage vindt u een meer uitgebreide toelichting en concrete voorbeelden van de verschillen tussen belastingen en toeslagen.

3. Wilt u de strategieën van Belastingdienst en Toeslagen gezamenlijk aan de Tweede Kamer versturen of apart?

Zoals onder 2 beschreven kennen de strategieën van Belastingdienst en Toeslagen inhoudelijke verschillen. Ook bestaat er een groot verschil in mate van gedetailleerdheid van de uitwerking. Deze verschillen kunnen vragen oproepen, waardoor Toeslagen of de Belastingdienst genoodzaakt zijn zich hiertegen te verdedigen. U kunt vragen hierover zo veel mogelijk vooraf afvangen door de samenhang, verschillen en overeenkomsten tussen de brieven te adresseren en uit te leggen in een oplegbrief. Als alternatief kunt u de strategieën meer een individuele en eigenstandige benadering geven door voor elk van de strategieën een eigen oplegbrief op te stellen en separaat aan de Tweede Kamer aan te bieden. Dit kan ervoor zorgen dat men de strategieën minder een-op-een gaat vergelijken.

haken bij de pro'se de lon's van beide opties goed hege LC gespeeld 12/7

4. Hoe concreet wilt u de ambities in de strategieën maken, wanneer deze ambities nog niet getoetst zijn aan de wettelijke kaders en de uitvoeringsconsequenties nog niet overwogen zijn?

Het terrein van de invordering is verankerd in zowel wetgeving als uitvoering, daarnaast is inherent aan het beleidsterrein dat het budgetten raakt. In de strategieën formuleren de Belastingdienst en Toeslagen hun ambities voor de komende jaren op het terrein van de invordering. Voor alle ambities geldt het voorbehoud dat nog bezien moet worden in hoeverre en op welke termijn deze te realiseren zijn gezien de wettelijke, uitvoerings- en budgettaire

kaders. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen 1) ambities die binnen de wettelijke kaders passen maar wel uitvoeringsconsequenties en uitvoeringskosten met zich mee kunnen brengen, en 2) ambities die ook wetswijziging zouden vergen en programmakosten (minder opbrengst invorderingen). Deze laatste betreffen voor wat betreft Toeslagen de begroting van andere departementen. Hier speelt nog de afweging:

a. U kunt zowel de ambities ten aanzien van de uitvoering als de ambities ten aanzien van het beleid- en wetgevingskader integraal in de strategie opnemen (vergelijkbaar met huidige formulering in de strategie van Toeslagen), zodat het totaalbeeld voor de toekomstige invordering wordt geschetst. Daar waar deze ambities de budgetten van andere departementen raken vindt er besluitvorming in samenspraak met de betreffende bewindspersonen.

b. Als alternatief kunt u die onderwerpen die raken aan het beleid- en wetgevingskader formuleren als 'te onderzoeken' en minder als concrete ambitie of voornemen (vergelijkbaar met huidige formulering in de strategie van de Belastingdienst of met nog meer voorbehoud). Dit geeft ruimte om voor die onderwerpen het reguliere besluitvormingsproces te doorlopen voor beleidswijzigingen, waarbij overeenstemming binnen het kabinet wordt gezocht, wetgevingsconsequenties, budgettaire consequenties en uitvoeringsconsequenties in kaart worden gebracht voordat u de Tweede Kamer met meer zekerheid informeert over deze ambities.

laten wij
dat 12/7
repreker

5. Wilt u de toezegging dat een gebundelde betalingsregeling voor belasting- en toeslagschulden ondanks de ontvlechting mogelijk blijft, in stand houden?

In de kabinetsreactie op de POK is het volgende toegezegd: "Ondanks de ontvlechting van de Belastingdienst, blijft het mogelijk om betalingsregelingen voor belasting- en toeslagschulden te bundelen als de burger dat wil." In bijbehorende kamerbrief is opgenomen "Daarnaast wordt gezamenlijk bekeken welke benadering passend is voor burgers met een combinatie van toeslag- en belastingschulden, dan wel andere (overheids)schulden". U kunt ervoor kiezen om de toezegging die naar aanleiding van de POK is gedaan gestand te doen zodat burgers betalingsregelingen voor belasting- en toeslagschulden kunnen bundelen als zij dat willen (voorkeur Belastingdienst). Als alternatief kunt u ervoor kiezen om hierop terug te komen, omdat u het voortschrijdend inzicht heeft dat het voor burgers juist minder overzichtelijk en complex is als vorderingen gebundeld worden (voorkeur Toeslagen). Een werkbare tussenoptie is om vooralsnog de huidige mogelijkheid om de betalingsregeling te bundelen in stand houden en in de vervolgfase op de invorderingsstrategie meenemen in de impactanalyses of het uitvoerbaar blijft in het licht van de voorgestelde strategieën als de Belastingdienst en Toeslagen dit aan blijven bieden.

WJ

verstendig

Toelichting

I. Stand van zaken Heroverweging Wet Stroomlijnen

De Wet Stroomlijnen heeft als doel om de invorderingswet- en regelgeving van belastingen en toeslagen te stroomlijnen. Deze wet is aangenomen in 2016 maar nog niet in werking getreden. Het streven destijds was de wet per 1 januari 2019 in werking te laten treden. Voor het stroomlijnen van de invorderingsregelgeving van belastingen en toeslagen zijn aanpassingen in de automatiseringssystemen noodzakelijk. De beoogde inwerkingtredingsdatum is niet gehaald omdat het vervangen van het automatiseringssysteem Enterprise Tax Management (ETM) is vertraagd.¹ De implementatie van de Wet Stroomlijnen kan pas worden voltooid wanneer ETM vervangen is.

In de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend Onrecht' van de POK is toegezegd dat de Wet Stroomlijnen verder wordt opgeschort en heroverwogen, omdat er twijfels waren gerezen of de wet voldoende rekening hield met het doenvermogen van burgers.² In de brief van 25 maart 2022 is opgenomen dat de heroverweging van de Wet Stroomlijnen in samenhang plaatsvindt met de herijking van de invorderingsstrategie. In het kader van beide trajecten is er overleg gevoerd met externe partijen en andere departementen en zijn via verschillende rondetafelsessies stakeholders geconsulteerd. Hier waren we in 2021 al mee gestart en daar zijn we in 2022 mee verder gegaan.

Voor de heroverweging van de Wet Stroomlijnen zijn daarnaast de afgelopen periode de belangrijkste onderdelen nader uitgewerkt.³ Hierbij is gekeken naar de huidige situatie, de situatie die beoogd wordt met de Wet Stroomlijnen en of deze beoogde situatie nu nog steeds wenselijk is. Een eerste concept van het rapport over de heroverweging van de Wet Stroomlijnen is gereed. Wij delen met u beiden de belangrijkste bevindingen en resultaten.

Ontvlechting

De aanwijzing van de ontvanger als het bevoegde bestuursorgaan voor de invordering van belastingen en toeslagen is een belangrijk onderdeel van de Wet Stroomlijnen. Dit sluit namelijk aan bij de bestaande praktijk waarin invorderingsmedewerkers en deurwaarders van de Belastingdienst feitelijk de invordering van Toeslagen uitvoeren en maakt het mogelijk geconsolideerde beschikkingen af te geven. Daarnaast is de wetgeving zo vormgegeven dat de bevoegdheden die de ontvanger nu heeft op grond van de IW 1990 ook van toepassing worden bij het uitbetalen en innen van toeslagen.

Per 1 januari 2021 maken Toeslagen en Douane, als gevolg van de ingezette ontvlechting, geen onderdeel meer uit van de Belastingdienst. Dit zijn sindsdien zelfstandige onderdelen van het ministerie van Financiën. Als gevolg van deze ontvlechting is het niet langer vanzelfsprekend om de ontvanger aan te wijzen als het bevoegde bestuursorgaan bij het incasseren van terugvorderingen van toeslagen en om dezelfde bevoegdheden, volgens uit de IW 1990, toe te kennen aan Toeslagen.

¹ Kamerstukken II 2017/18, 31066, nr. 401.

² Bijlage 964789, p. 3 bij Kamerstukken II 2020/21, 35510, nr. 4.

³ Kamerstukken II 2016/17, 34554, nr. 3, p. 3.

Nu onderdelen van de Wet Stroomlijnen ter discussie zijn komen te staan en in het licht van de onderhanden zijnde invorderingsstrategieën, is de voorlopige conclusie om de wet volledig in te trekken (met uitzondering van het onderdeel Rechtsbescherming blauw waarop later in deze nota separaat wordt ingegaan).

→ graag
vader
foelrecht

Knelpunten

Met de Wet Stroomlijnen wordt tevens beoogd om verschillende knelpunten op te lossen. Dit is nog steeds wenselijk. Zo zijn onder meer het beperkte inzicht voor de burger in zijn actuele schuldpositie, het onnodige berichtenverkeer tussen Belastingdienst en de burger en de vorderingsgerichte benadering nog steeds punten die voor verbetering vatbaar zijn. Deze knelpunten worden daarom meegenomen in de ambities die geformuleerd zijn in de herijkte invorderingsstrategieën.

De onderzoeksresultaten en conclusies van de heroverweging van de Wet Stroomlijnen worden opgenomen in een onderzoeksrapport. In dit rapport wordt per onderdeel weergegeven waarom deze definitief kan vervallen. Voorts wordt vermeld of een oplossing voor een knelpunt wordt aangedragen in de invorderingsstrategieën. De verdere (inter)departementale afstemming en afronding van dit rapport over de heroverweging van de Wet Stroomlijnen is afhankelijk van het afronden van de herijking van de invorderingsstrategie.

Vervolg

In de Kamerbrief met de uitwerking van de invorderingsstrategieën die voor deze zomer gepland staat, informeren we de Kamer op hoofdpijnen over de voorlopige conclusies. De verdere uitwerking zal plaatsvinden na afronding van de invorderingsstrategieën deze zomer. Wij zullen dit najaar de conclusies ten aanzien van de heroverweging Wet Stroomlijnen met u beiden bespreken. Hierna wordt het rapport afgerond en met de Kamer gedeeld. We verwachten dat u het rapport dit jaar nog naar de Kamer kan sturen.

Rechtsbescherming bij de fiscale rechter bij belastingschulden

In de brief van 25 maart 2022 heeft u aangegeven dat voor het wijzigen van de rechtsbescherming bij verzoeken om uitstel van betaling en kwijtschelding van belastingschulden een uitvoeringstoets is aangevraagd. Recent is deze uitvoeringstoets afgerond.

Uit deze toets is gebleken dat de wijziging van rechtsbescherming uitvoerbaar is per 1 januari 2024, mits de benodigde middelen en mensen tijdig beschikbaar en inzetbaar zijn. Uit de uitvoeringstoets is gebleken dat er structureel 74,4 FTE nodig zijn om uitvoering te kunnen geven aan deze maatregel. Verder zijn er incidenteel, door het uitstel in verband met corona, 178 FTE nodig. Gezien het ontbreken van ervaringscijfers is het aantal benodigde FTE gebaseerd op expertschattingen. In navolging hiervan zal er een evaluatie plaatsvinden of de huidige inschatting overeenkomt met het werkelijk aantal benodigde FTE. Onderzocht wordt op welke wijze deze evaluatie het best kan worden vormgegeven.

Aangezien de wijziging van de rechtsbescherming ook gevolgen heeft voor de rechtspraak is advies gevraagd aan de Raad voor de Rechtspraak en de Raad voor Rechtsbijstand ten aanzien van de uitvoeringsgevolgen. De Hoge Raad hebben we reeds gesproken, een advies van hen is in dit stadium van inwerkingtreding van de wet niet meer opportuun. Voorts voeren wij samen met BZK en IenW gesprekken met de VNG en de UvW om de uitvoeringsgevolgen voor lokale overheden in beeld te krijgen.

Wij verwachten u deze zomer te kunnen adviseren over een inwerkingtredingsdatum. Hierna kan de Kamer over de wijziging van de rechtsbescherming bij uitstel van betaling en kwijtschelding worden geïnformeerd.

Hardheidsclausule

Bij de heroverweging van de Wet Stroomlijnen is toegezegd om in lijn met de motie Ploumen-Klaver⁴ ook te kijken naar de introductie van een hardheidsclausule in de IW 1990. De voorlopige conclusie is dat het wenselijk is om een hardheidsclausule op te nemen in de IW 1990, naar voorbeeld van de hardheidsclausule in de AWR.⁵ De Kamer kan in de zomer over deze voorlopige conclusie worden geïnformeerd in de Kamerbrief die gepland staat in de zomer van 2022. Hierbij willen wij u tevens wijzen op het voornemen van de Raad van State om voor de zomer een afwegingskader voor het opnemen van een hardheidsclausule te publiceren. Dit kader zullen wij in acht nemen bij het informeren van de Kamer.

Wij zullen de definitieve conclusie dit najaar met u bespreken als onderdeel van het rapport tot heroverweging van de Wet Stroomlijnen en vervolgens wetgeving uitwerken.

II. Herijking van de Invorderingswet 1990

Het kabinet heeft de toezegging gedaan om de IW 1990 te herijken om ervoor te zorgen dat er voldoende ruimte is om rekening te houden met de omstandigheden van mensen.⁶ Deze opdracht is zo geïnterpreteerd dat moet worden onderzocht of de IW 1990 voldoende ruimte laat aan de ontvanger om maatwerk te kunnen bieden bij de invordering van belastingschulden. Voor, onder meer, de invordering van terugvorderingen van Toeslagen, gemeentelijke belastingen en waterschapsbelastingen is de IW 1990 (deels) overeenkomstig van toepassing. Hiervoor is niet verder onderzocht of bij deze wetgeving verder voldoende ruimte is om maatwerk te kunnen bieden. Met maatwerk bieden wordt bedoeld dat in een specifiek geval recht kan worden gedaan aan de situatie. De vraag of deze ruimte ook door de Belastingdienst wordt genomen komt aan de orde bij de herijking van de invorderingsstrategie.

Onderzoek

In het kader van de herijking van de IW 1990 zijn alle bepalingen van de IW 1990 geanalyseerd om te onderzoeken of de bepalingen voldoende ruimte bieden voor maatwerk. Uit de eerste beelden lijken de bepalingen van de IW 1990 nagenoeg

⁴ Kamerstukken II 2020/21, 28362, nr. 44.

⁵ Hierbij ligt het voor de hand om aan te sluiten bij de hardheidsclausule die is opgenomen in de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR). De recent toegevoegde hardheidsclausule in de Awir is eveneens gebaseerd op het artikel in de AWR.

⁶ Kamerstukken II 2020/21, 35510, nr. 4, p. 11.

allemaal voldoende ruimte te bieden om maatwerk te kunnen. Tijdens de analyse zijn wij verder bepalingen tegengekomen waarbij er weliswaar voldoende ruimte is om maatwerk te kunnen bieden, maar waarbij aanpassingen omwille van andere redenen gewenst zou kunnen zijn. Verder is bij een aantal bepalingen geconstateerd dat een technische wijziging gewenst is. Deze bepalingen zullen niet worden opgenomen in het eindrapport. Eventuele wijzigingen bij deze bepalingen zullen meegenomen worden in andere trajecten.

Vervolg

Momenteel voeren we de laatste gesprekken over de herijking van de IW 1990. De definitieve analyse kan deze zomer met de Kamer worden gedeeld. Wij informeren u deze zomer over de definitieve analyse en de conclusies die worden opgenomen in de Kamerbrief.

III. Stand van zaken herijking van de invorderingsstrategie

De afgelopen maanden hebben de Belastingdienst en Toeslagen verder gewerkt aan de uitwerking van hun invorderingsstrategieën. Er is gebruik gemaakt van, en waar mogelijk aangesloten op, reeds bestaande (Rijksbrede) visie- en strategie-documenten en onderzoeksrapporten van de Belastingdienst en Toeslagen om tot de volgende gezamenlijke uitgangspunten te komen:

- Stimuleren dat burgers vrijwillig betalen en zich melden wanneer zij niet (meer) kunnen betalen.
- Beschermen van het bestaansminimum.
- Dwanginvorderingsmaatregelen als uiterst middel.
- Streven naar een persoonsgerichte benadering.
- Voorkomen (voor zover mogelijk) dat burgers (verder) in betalingsproblemen komen.

Alle onderdelen van het invorderingsproces zijn kritisch onder de loep genomen, aan de hand van deze uitgangspunten. Vervolgens is er per onderwerp binnen de invordering beschreven welke verbeterpunten er geconstateerd zijn en welke ambities de Belastingdienst en Toeslagen hebben om die verbeterpunten aan te pakken. In deze ambities staat de burger centraal en wordt er rekening gehouden met signalen en knelpunten uit onderzoeken (naar ervaringen van burgers), uit gesprekken met stakeholders en die door de uitvoering zijn aangedragen.

Bijgevoegd vindt u ter informatie de conceptversie van de beide invorderingsstrategieën. Deze zijn nog niet volledig afgestemd, maar geven u vast een beeld van waar we staan. De zomer zal gebruikt worden voor verdere interne en interdepartementale afstemming en afstemming met externe stakeholders. Aan het einde van de zomer ontvangt u de volledig afgestemde versies van de strategieën en, na uw goedkeuring, kunnen ze naar de Kamer gestuurd worden. Hierbij zal een oplegbrief worden bijgevoegd die onder andere in zal gaan op de te nemen vervolgstappen en de overeenkomsten en verschillen in de invorderingsstrategie van de Belastingdienst en Toeslagen.

IV. Twee verschillende strategieën

Belastingdienst en Toeslagen hebben veel overeenkomsten. We kennen dezelfde overkoepelende visiedocumenten, zoals de Rijksincassovisie en de Visie op schulden. Er bestaan daarnaast ook eigen kaders, zoals de eigen missie en visie

van de Belastingdienst c.q. Toeslagen. Gedurende het traject is het de intentie geweest om de twee strategieën gelijktijdig naar de Tweede Kamer te sturen die wat betreft vorm en inhoud op elkaar afgestemd zijn, uitgaan van dezelfde uitgangspunten en inclusief een gezamenlijke overkoepelende reflectie op waar de strategieën met elkaar overeenkomen en van elkaar afwijken en waarom. Het blijkt echter, gezien de verschillen in aard, systematiek en doelgroep en verschillen in de situatie waarin Belastingdienst en Toeslagen verkeren, lastig om de documenten wat betreft vorm en inhoud volledig op elkaar aan te laten sluiten.

Aard van de vordering en de doelgroepen.

Zowel de Belastingdienst als Toeslagen kennen geen (uitgeschreven) invorderingsstrategie. In de huidige wet- en regelgeving, het invorderingsbeleid en de uitvoering daarvan is Toeslagen in het verleden als onderdeel van de Belastingdienst, vaak vanuit meer uitvoeringstechnische overwegingen aangesloten op dat van de Belastingdienst. Hierbij is in het verleden het belang van de doelgroep van Toeslagen die te maken krijgt met terugvorderingen mogelijk onderbelicht geweest. Toeslagen heeft primair het uitkeren van Toeslagen tot taak. Toeslagen zijn inkomensafhankelijk en bedoeld om vitale voorzieningen, zoals zorg, wonen en de zorg voor kinderen, betaalbaar te maken. Naarmate een burger minder verdient, bestaat er recht op een hogere toeslag en kan er recht ontstaan op meerdere toeslagen. Toeslagen kent door de voorschotsystematiek een relatief grote kans op (meerdere en/of hoge) terugvorderingen, ook als mensen hun wijzigingen correct en zo snel als mogelijk doorgeven. De Toeslagendoelgroep kent relatief veel mensen met cognitieve schaarste. De kans dat burgers terugvorderingen niet in één keer kunnen betalen, ook bij middeninkomens, is aanzienlijk. Dit blijkt uit diverse in de strategie aangehaalde onderzoeken. De Belastingdienst draagt bij aan een financieel gezond Nederland door eerlijk en zorgvuldig rijksbelastingen en premies te heffen en te innen. Met deze missie zorgen we ervoor dat er in Nederland geld is voor onder meer zorg, onderwijs en openbaar vervoer. Aan belastingen wordt, kort door de bocht, geacht een prestatie (bijvoorbeeld winst, omzet, loon of schenking) vooraf te gaan. De groep belanghebbenden is bij belastingen groter met meer onderlinge verschillen dan bij Toeslagen, deze varieert van burgers tot grote ondernemingen. Vanwege deze verschillen is een eigen uitwerking op zijn plaats.

De verschillende uitwerking van maatregelen kunnen leiden tot problemen in de uitvoering die, in elk geval tot er meer duidelijkheid is over de ontvlechting, door dezelfde personen en met dezelfde systemen wordt gedaan.

Toeslagen en de Belastingdienst zijn, gezien bovengenoemde verschillen in aard van de vorderingen en doelgroep, tot twee aparte strategieën gekomen waarin zowel op inhoud als op het niveau van concrete uitwerking van maatregelen verschillen bestaan, zoals die in de bijlage van deze nota nog expliciet zijn opgenomen. Dit doet de vraag rijzen of het gezamenlijk sturen van de strategieën niet verwarrend kan werken en kan leiden tot veel vragen die betrekking hebben op de vergelijking tussen de strategieën. Een op een vergelijking ligt dan immers voor de hand.

V. Vervolgstappen; van invorderingsstrategie naar implementatieplan

Zowel de Belastingdienst als Toeslagen hebben ambities in hun strategie opgenomen die nader onderzoek naar uitvoerbaarheid vergen en mogelijk niet op korte termijn uitvoerbaar zijn. Soms gaan voorstellen verder dan mogelijk is binnen de bestaande wettelijke kaders.

Door deze ambities wel op te nemen in de strategieën ontstaat er een totaalplaatje van de ideaalsituatie zoals Toeslagen en de Belastingdienst die voor zich zien. Hierbij dient nogmaals opgemerkt te worden dat het ambitie- en detailniveau in de strategie van Toeslagen hoger ligt dan bij de Belastingdienst. Als **voorbeeld**: Toeslagen uit in de strategie de ambitie om in de minnelijke fase geen invorderingsrente te rekenen. Toeslagen vindt dit niet stroken met de toeslagensystematiek, die (eenvoudig) kan resulteren in terugvorderingen. Invorderingsrente hierbij rekenen resulteert in een verdere ophoging van de schuld. De wetgevingsconsequenties, uitvoeringsgevolgen, budgettaire consequenties en het krachtenveld in het kabinet worden, wat Toeslagen betreft, pas in kaart gebracht nadat de ambities in de Tweede Kamer zijn neergelegd.

Het is daarom belangrijk om – ook aan de Tweede Kamer – duidelijk te schetsen dat deze strategieën geen eindstation zijn, maar de start van een uitwerking.

Nadat de strategieën aan het einde van de zomer van 2022 zijn aangeboden aan de Tweede Kamer, zal een traject volgen waarin de hoofdpijnen van de strategie worden uitgewerkt in concrete verandervoorstellen. Vervolgens zal er een analyse worden gemaakt ten aanzien van de impact en consequenties die deze voorstellen hebben op wet- en regelgeving, budgetten en de uitvoeringsgevolgen. Daarnaast wordt bekeken op welke termijn voorstellen in te voeren zijn. Dit leidt tot een advies van te implementeren maatregelen. Vervolgens zullen de in te voeren maatregelen geprioriteerd moeten worden. Dit advies en de keuze in de prioritering zullen wij aan u en vervolgens aan de Tweede Kamer voorleggen. Uiteindelijk resulteert dit traject tot een implementatieplan.

Bundelen betalingsregeling belastingen en toeslagen

In de kabinetsreactie op de POK is het volgende toegezegd: "*Ondanks de ontvlechting van de Belastingdienst, blijft het mogelijk om betalingsregelingen voor belasting- en toeslagnschulden te bundelen als de burger dat wil.*" In de kamerbrief is opgenomen "Daarnaast wordt gezamenlijk bekeken welke benadering passend is voor burgers met een combinatie van toeslag- en belastingsschulden, dan wel andere (overheids)schulden".

De Belastingdienst wil graag opnemen in de invorderingsstrategie dat een burger binnen een betalingsregeling van de Belastingdienst ook toeslagvorderingen mee kan nemen, omdat de burger hiermee centraal gesteld wordt; hij of zij heeft immers de mogelijkheid aan te geven dat dit de voorkeur heeft. In het kader van de clustering Rijksincasso is de ambitie om steeds meer schulden te bundelen (de burger heeft immers één portemonnee – de Belastingdienst vindt het (op verzoek) bundelen van betalingsregelingen voor Belastingdienst en Toeslagen in deze lijn passend.

Toeslagen ziet ook nadelen als die mogelijkheid geboden wordt gezien de verschillen die opgenomen zijn in de beide strategieën. Door een toeslagenvordering toe te voegen aan een betalingsregeling van de Belastingdienst, gaan de voorwaarden gelden die de Belastingdienst daaraan stelt, inclusief de voorwaarden voor kwijtschelding. Het is vooralsnog onvoldoende duidelijk op basis van de strategie van de Belastingdienst of dit leidt tot nadelen voor de burger, bijvoorbeeld omdat het vermogen als voorwaarde meegenomen wordt om de betalingsregeling af te kunnen sluiten. Ook is niet duidelijk hoe de Belastingdienst om wil gaan met het stapelen van vorderingen binnen een betalingsregeling en de gevolgen daarvan voor betalingstermijnen en kwijtschelding. De vorderingen blijven bovendien verschillende rechtsingangen kennen. Voor een burger wordt het naar idee van Toeslagen, ook als hij hier zelf voor kiest, minder overzichtelijk en complexer als deze vorderingen gebundeld worden. In het kader van de ontvlechting van de Belastingdienst en Toeslagen en het Rijksbrede streven binnen de clustering rijksincasso om te komen tot een Rijksbrede betalingsregeling (met eigen voorwaarden neergelegd in aparte wet en/of regelgeving) voor burgers met schulden bij meerdere overheidsorganisaties, ligt het naar het idee van Toeslagen niet voor de hand om burgers de mogelijkheid te bieden om hun vorderingen alleen te kunnen bundelen met de Belastingdienst.

Toeslagen wenst dan ook niet in haar invorderingsstrategie op te nemen dat zij streeft naar een gebundelde betalingsregeling. Zij wil echter dat voorlopig de huidige mogelijkheid (waar zelden gebruik van wordt gemaakt) om de betalingsregeling te bundelen in stand houden en in de vervolgfase bij de impactanalyses beoordelen of het uitvoerbaar blijft in het licht van de voorgestelde strategieën als de Belastingdienst dit aan blijft bieden.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

Not-07-2022
heroverweeging

12/7 9.00 + stas FB

TER BESPREKING 12 JULI 09:00

de staatsecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane
de staatsecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Belastingen &
Toeslagen

nota

Voortgang heroverweging Stroomlijnen Rood Blauw, herijking van de Invorderingswet 1990 en de herijking van de invorderingsstrategie

Persoonsgegevens

Aanleiding

In de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend Onrecht' van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) zijn drie toezeggingen op het gebied van de invordering gedaan. Het gaat hierbij om de toezeggingen dat:

- 1) Het stroomlijnen van de invorderingsregelgeving voor belastingen en toeslagen verder wordt opgeschort en onderzocht wordt of elementen uit de wet eventueel in aangepaste vorm in werking kunnen treden;
- 2) De Invorderingswet 1990 (IW 1990) zal worden herijkt om ervoor te zorgen dat er voldoende ruimte is om rekening te houden met de omstandigheden van mensen;
- 3) De invorderingsstrategie tegen het licht zal worden gehouden, in het bijzonder voor mensen die langdurig te maken hebben met hoge schulden.

Op 25 maart 2022 is de Kamer per brief geïnformeerd over de voortgang van deze toezeggingen. U heeft toegezegd de Kamer in de zomer van dit jaar een uitwerking van deze drie trajecten te sturen. Gezien de samenhang tussen de verschillende invorderingstrajecten voor zowel Toeslagen als de Belastingdienst willen wij u beiden (StasFB en StasTD) informeren over de voortgang (onderdeel I tot en met III) en wordt u op een aantal onderwerpen expliciet om een appreciatie gevraagd. Op basis van deze nota gaan wij graag met u in gesprek.

Bespreekpunten

1. Heeft u op- of aanmerkingen bij de ingeslagen richting en de uitwerking van de ambities zoals de Belastingdienst en Toeslagen deze tot dusver in de strategie hebben uitgewerkt?

Enkele onderwerpen in de nu aan u voorgelegde concepten worden nog nader bezien op verdere onderbouwing, wenselijkheid en mate van concreetheid. Dit betreft bijvoorbeeld de invorderingsrente die Toeslagen rekent, de focus op dienstverlening en de verschillen tussen particulieren en ondernemers. De gesprekken hierover zullen deze zomer worden voortgezet. Daarnaast nemen we de uitkomsten van dit gesprek met u beiden mee in de uitwerking, net als de interdepartementale en externa afstemming. De uitkomsten hiervan zullen

Datum
1 juli 2022

Notanummer
2022-0000181998

Bijlagen
1. Toelichting verschillende strategieën TSL en BD
2. Strategie Toeslagen
3. Strategie Belastingdienst

verwerkt worden in een beslisnota die kort na het zomerreces aan u zal worden aangeboden.

2. Kunt u zich er beiden in vinden om aan het einde van de zomer invorderingsstrategieën van Belastingdienst en Toeslagen aan de Tweede Kamer te verzenden die beleidsmatige verschillen kennen?

In de bijgesloten concept-strategieën ziet u grote beleidsmatige verschillen tussen de beoogde invorderingsstrategie van Toeslagen enerzijds en de beoogde invorderingsstrategie van de Belastingdienst anderzijds. Kort gezegd is het voorstel om het regime bij de invordering van toeslagschulden op veel onderdelen soepeler te laten zijn dan het huidige regime dat heeft te gelden bij de invordering van belastingschulden, dat momenteel ook voor toeslagschulden geldt. Belangrijkste redenen voor een aangepaste strategie voor de invordering van toeslagschulden zijn de verschillen in karakter van de schulden (inkomensondersteuning vs. belasting), systematiek (voorschot vs. betaling achteraf) en doelgroep (met name qua doenvermogen en financiële positie). Deze verschillen waren mede reden voor de ontvlechting. Keerzijde hiervan is dat grote verschillen in beleid kunnen leiden tot onduidelijkheid en onbegrip bij burgers en dat ze bovendien (nog) niet helemaal consequent worden doorgevoerd. Zo is de invordering van toeslagen en belastingen wel formeel ontvlochten, maar geschiedt het momenteel feitelijk nog door dezelfde invorderaars en deurwaarders. Ook overlappen de doelgroepen deels. In de bijlage vindt u een meer uitgebreide toelichting en concrete voorbeelden van de verschillen tussen belastingen en toeslagen.

3. Wilt u de strategieën van Belastingdienst en Toeslagen gezamenlijk aan de Tweede Kamer versturen of apart?

Zoals onder 2 beschreven kennen de strategieën van Belastingdienst en Toeslagen inhoudelijke verschillen. Ook bestaat er een groot verschil in mate van gedetailleerdheid van de uitwerking. Deze verschillen kunnen vragen oproepen, waardoor Toeslagen of de Belastingdienst genooddaakt zijn zich hiertegen te verdedigen. U kunt vragen hierover zo veel mogelijk vooraf afvangen door de samenhang, verschillen en overeenkomsten tussen de brieven te adresseren en uit te leggen in een oplegbrief. Als alternatief kunt u de strategieën meer een individuele en eigenstandige benadering geven door voor elk van de strategieën een eigen oplegbrief op te stellen en separaat aan de Tweede Kamer aan te bieden. Dit kan ervoor zorgen dat men de strategieën minder een-op-een gaat vergelijken.

4. Hoe concreet wilt u de ambities in de strategieën maken, wanneer deze ambities nog niet getoetst zijn aan de wettelijke kaders en de uitvoeringsconsequenties nog niet overwogen zijn?

Het terrein van de invordering is verankerd in zowel wetgeving als uitvoering, dāarnaast is inherent aan het beleidsterrein dat het budgetten raakt. In de strategieën formuleren de Belastingdienst en Toeslagen hun ambities voor de komende jaren op het terrein van de invordering. Voor alle ambities geldt het voorbehoud dat nog bezien moet worden in hoeverre en op welke termijn deze te realiseren zijn gezien de wettelijke, uitvoerings- en budgettaire

graag helder overzicht in tabel van verschillen
rood en blauw
en t.o.v. huidige eerdere lijnen

IV
separaten

is er inzicht in budgettaire gevolgen?

kaders. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen 1) ambities die binnen de wettelijke kaders passen maar wel uitvoeringsconsequenties en uitvoeringskosten met zich mee kunnen brengen, en 2) ambities die ook wetswijziging zouden vergen en programmakosten (minder opbrengst invorderingen). Deze laatste betreffen voor wat betreft Toeslagen de begroting van andere departementen. Hier speelt nog de afweging:

- a. U kunt zowel de ambities ten aanzien van de uitvoering als de ambities ten aanzien van het beleid- en wetgevingskader integraal in de strategie opnemen (vergelijkbaar met huidige formulering in de strategie van Toeslagen), zodat het totaalbeeld voor de toekomstige invordering wordt geschetst. Daar waar deze ambities de budgetten van andere departementen raken vindt er besluitvorming in samenspraak met de betreffende bewindspersonen.
 - b. Als alternatief kunt u die onderwerpen die raken aan het beleid- en wetgevingskader formuleren als 'te onderzoeken' en minder als concrete ambitie of voornemen (vergelijkbaar met huidige formulering in de strategie van de Belastingdienst of met nog meer voorbehoud). Dit geeft ruimte om voor die onderwerpen het reguliere besluitvormingsproces te doorlopen voor beleidswijzigingen, waarbij overeenstemming binnen het kabinet wordt gezocht, wetgevingsconsequenties, budgettaire consequenties en uitvoeringsconsequenties in kaart worden gebracht voordat u de Tweede Kamer met meer zekerheid informeert over deze ambities.
5. Wilt u de toezegging dat een gebundelde betalingsregeling voor belasting- en toeslagschulden ondanks de ontvlechting mogelijk blijft, in stand houden?

In de kabinetsreactie op de POK is het volgende toegezegd: "Ondanks de ontvlechting van de Belastingdienst, blijft het mogelijk om betalingsregelingen voor belasting- en toeslagschulden te bundelen als de burger dat wil." In bijbehorende kamerbrief is opgenomen "Daarnaast wordt gezamenlijk bekeken welke benadering passend is voor burgers met een combinatie van toeslag- en belastingschulden, dan wel andere (overheids)schulden". U kunt ervoor kiezen om de toezegging die naar aanleiding van de POK is gedaan gestand te doen zodat burgers betalingsregelingen voor belasting- en toeslagschulden kunnen bundelen als zij dat willen (voorkeur Belastingdienst). Als alternatief kunt u ervoor kiezen om hierop terug te komen, omdat u het voortschrijdend inzicht heeft dat het voor burgers juist minder overzichtelijk en complexer is als vorderingen gebundeld worden (voorkeur Toeslagen). Een werkbare tussenoptie is om vooralsnog de huidige mogelijkheid om de betalingsregeling te bundelen in stand houden en in de vervolgfase op de invorderingsstrategie meenemen in de impactanalyses of het uitvoerbaar blijft in het licht van de voorgestelde strategieën als de Belastingdienst en Toeslagen dit aan blijven bieden.

Wat zijn voor- en nadelen gebundelde betalingsregels

Toelichting

I. Stand van zaken Heroverweging Wet Stroomlijnen

De Wet Stroomlijnen heeft als doel om de invorderingswet- en regelgeving van belastingen en toeslagen te stroomlijnen. Deze wet is aangenomen in 2016 maar nog niet in werking getreden. Het streven destijds was de wet per 1 januari 2019 in werking te laten treden. Voor het stroomlijnen van de invorderingsregelgeving van belastingen en toeslagen zijn aanpassingen in de automatiseringssystemen noodzakelijk. De beoogde inwerkingtredingsdatum is niet gehaald omdat het vervangen van het automatiseringssysteem Enterprise Tax Management (ETM) is vertraagd.¹ De implementatie van de Wet Stroomlijnen kan pas worden voltooid wanneer ETM vervangen is.

In de kabinetsreactie op het rapport 'Ongekend Onrecht' van de POK is toegezegd dat de Wet Stroomlijnen verder wordt opgeschort en heroverwogen, omdat er twijfels waren gerezen of de wet voldoende rekening hield met het doenvermogen van burgers.² In de brief van 25 maart 2022 is opgenomen dat de heroverweging van de Wet Stroomlijnen in samenhang plaatsvindt met de herijking van de invorderingsstrategie. In het kader van beide trajecten is er overleg gevoerd met externe partijen en andere departementen en zijn via verschillende rondetafel sessies stakeholders geconsulteerd. Hier waren we in 2021 al mee gestart en daar zijn we in 2022 mee verder gegaan.

Voor de heroverweging van de Wet Stroomlijnen zijn daarnaast de afgelopen periode de belangrijkste onderdelen nader uitgewerkt.³ Hierbij is gekeken naar de huidige situatie, de situatie die beoogd wordt met de Wet Stroomlijnen en of deze beoogde situatie nu nog steeds wenselijk is. Een eerste concept van het rapport over de heroverweging van de Wet Stroomlijnen is gereed. Wij delen met u beiden de belangrijkste bevindingen en resultaten.

Ontvlechting

De aanwijzing van de ontvanger als het bevoegde bestuursorgaan voor de invordering van belastingen en toeslagen is een belangrijk onderdeel van de Wet Stroomlijnen. Dit sluit namelijk aan bij de bestaande praktijk waarin invorderingsmedewerkers en deurwaarders van de Belastingdienst feitelijk de invordering van Toeslagen uitvoeren en maakt het mogelijk geconsolideerde beschikkingen af te geven. Daarnaast is de wetgeving zo vormgegeven dat de bevoegdheden die de ontvanger nu heeft op grond van de IW 1990 ook van toepassing worden bij het uitbetalen en innen van toeslagen.

Per 1 januari 2021 maken Toeslagen en Douane, als gevolg van de ingezette ontvlechting, géén onderdeel meer uit van de Belastingdienst. Dit zijn sindsdien zelfstandige onderdelen van het ministerie van Financiën. Als gevolg van deze ontvlechting is het niet langer vanzelfsprekend om de ontvanger aan te wijzen als het bevoegde bestuursorgaan bij het incasseren van terugvorderingen van toeslagen en om dezelfde bevoegdheden, volgend uit de IW 1990, toe te kennen aan Toeslagen.

¹ Kamerstukken II 2017/18, 31066, nr. 401.

² Bijlage 964789, p. 3 bij Kamerstukken II 2020/21, 35510, nr. 4.

³ Kamerstukken II 2016/17, 34554, nr. 3, p. 3.

Nu onderdelen van de Wet Stroomlijnen ter discussie zijn komen te staan en in het licht van de onderhanden zijnde invorderingsstrategieën, is de voorlopige conclusie om de wet volledig in te trekken (met uitzondering van het onderdeel Rechtsbescherming blauw waarop later in deze nota separaat wordt ingegaan).

Wat is het
seed? ?

Knelpunten

Met de Wet Stroomlijnen wordt tevens beoogd om verschillende knelpunten op te lossen. Dit is nog steeds wenselijk. Zo zijn onder meer het beperkte inzicht voor de burger in zijn actuele schuldpositie, het onnodige berichtenverkeer tussen Belastingdienst en de burger en de vorderingsgerichte benadering nog steeds punten die voor verbetering vatbaar zijn. Deze knelpunten worden daarom meegenomen in de ambities die geformuleerd zijn in de herijkte invorderingsstrategieën.

De onderzoeksresultaten en conclusies van de heroverweging van de Wet Stroomlijnen worden opgenomen in een onderzoeksrapport. In dit rapport wordt per onderdeel weergegeven waarom deze definitief kan vervallen. Voorts wordt vermeld of een oplossing voor een knelpunt wordt aangedragen in de invorderingsstrategieën. De verdere (inter)departementale afstemming en afronding van dit rapport over de heroverweging van de Wet Stroomlijnen is afhankelijk van het afronden van de herijking van de invorderingsstrategie.

Vervolg

In de Kamerbrief met de uitwerking van de invorderingsstrategieën die voor deze zomer gepland staat, informeren we de Kamer op hoofdlijnen over de voorlopige conclusies. De verdere uitwerking zal plaatsvinden na afronding van de invorderingsstrategieën deze zomer. Wij zullen dit najaar de conclusies ten aanzien van de heroverweging Wet Stroomlijnen met u beiden bespreken. Hierna wordt het rapport afgerond en met de Kamer gedeeld. We verwachten dat u het rapport dit jaar nog naar de Kamer kan sturen.

Rechtsbescherming bij de fiscale rechter bij belastingschulden

In de brief van 25 maart 2022 heeft u aangegeven dat voor het wijzigen van de rechtsbescherming bij verzoeken om uitstel van betaling en kwijtschelding van belastingschulden een uitvoeringstoets is aangevraagd. Recent is deze uitvoeringstoets afgerond.

Uit deze toets is gebleken dat de wijziging van rechtsbescherming uitvoerbaar is per 1 januari 2024, mits de benodigde middelen en mensen tijdig beschikbaar en inzetbaar zijn. Uit de uitvoeringstoets is gebleken dat er structureel 74,4 FTE nodig zijn om uitvoering te kunnen geven aan deze maatregel. Verder zijn er incidenteel, door het uitstel in verband met corona, 178 FTE nodig. Gezien het ontbreken van ervaringscijfers is het aantal benodigde FTE gebaseerd op expertschattingen. In navolging hiervan zal er een evaluatie plaatsvinden of de huidige inschatting overeenkomt met het werkelijk aantal benodigde FTE. Onderzocht wordt op welke wijze deze evaluatie het best kan worden vormgegeven.

W?